

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravištvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XIII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v torek, dne 9. septembra 1930. Telefon št. 2552.

STEV. 105.

Angleška sodba o gospodarskem položaju Jugoslavije.

Znani londonski ledenski pregled »The Near East and India« (bližnji vzhod in Indija) prinaša v številki od 21. avgusta izveščke in poročila M. H. N. Sturrocka, trgovskega tajnika pri britanskem poslanstvu v Beogradu, o gospodarskih razmerah v Jugoslaviji v letu 1929.

L.

Poročilo obravnava najprej politične spremembe in vidi največji uspeh novega položaja v zakonodaji. Poenotenje razbitega zakonodajstva je nedvomno korak do konsolidacije. Med zakoni, ki se ličejo gospodarskega življenja, pade najbolj v oči nova razdelitev države v banovine. Ban ima dalekosežna lokalno-administrativna pooblastila in je prevzel od državnih oblasti mnogo važnih gospodarskih pravic, vključno krajevne davčne zadeve ter zadeve poljedelstva, cest, rudarstva, gozdarstva in tehniškega pouka. Posebno važen med novimi gospodarsko-političnimi zakoni je zakon o konkurzi in prisilnih poravnava.

Zvišanje državnega proračuna je posledica večjih zahtev za odplačevanje zunanjih dolgov in preloma s prejšnjo prakso dovoljevanja razmeroma majhnih vsot in poznejšega najemanja tekočih dolgov. Izredno dobra lanska letina je omogočila aktiviranje prej dve leti pasivne trgovske bilance z aktivnostjo 327 mil. Din. Pač pa so bile cene žit tako nizke, da je bilo padanje nakupne moči neogibno. Čeprav je po znanem vzorcu Chiva Morrisona Bella jugoslovanska carinska tarifa v Evropi četrti po velikosti, prihaja kmet vsled še zmerajšnje zaostalosti za leta naprej kot resen porabnik zaščitene industrijskega produktov komaj vpoštev. Prelevitev kmečkega prebivalstva v razred porabnikov ima za predpogoj uvedbo ekonomskih metod v poljedelstvu. Zato se peča vlada sedaj s poljedelskimi vprašanji. V tej zvezi omenja Sturrock ustanovitve Privil. d. d. za izvoz agrarnih produktov.

Dinar, izvaja St. nadalje, je že nekaj let faklično stabilen in je treba izvršiti samo še zakonito stabilizacijo.

Glede trgovskega položaja Jugoslavije omenja Sturrock, da so glavni izvozni predmeti les, koruza, pšenica, jajca, mineralije (zlasti baker), prašiči, govedo, konoplja, cement in sadje. Leta 1929 je narasel izvoz vseh teh predmetov, zlasti pa izvoz koruze in pšenice. Četrtno izvoza je kupila Italija, 15 odstotkov Avstrija. Na Anglijo je prišlo samo 1.34% jgsl. izvoza. Anglija kupuje v Jugoslaviji v prvi vrsti les in lesne produkte, dalje kalciumkarbid, brastov ekstrakt, umetni škrl, purane, slive, surovo kisovo kisline, kože, magnezij, metilazeton, prodaja pa v Jugoslavijo v prvi vrsti bombaž, svilo, stroje vseh vrst, železniški material, kovine, premog in koks, motorna in navadna vozna kolesa, petrolej in oljne produkte, kolonialno blago, usnje in kemikalije. Vsled hitrega napredovanja domače jgsl. tekstilne industrije, ki proizvaja bombažovo blago cenejših kvalitete in volneno blago slabših in srednjih kvalitete, se uvažajo iz Anglije splošno govorjeno, sedaj samo srednje in boljše vrste. Glavni razdelivni središči za tekstilno trgovino sta Beograd in Zagreb. Boljše vrste volnenega blaga se uvažajo še zmeraj v veliki meri iz Anglije, a je konkurenca Nemčije, Italije in Francije zelo močna. Uvoz sukna iz Anglije bi padel le tedaj, če bi bila domača industrija preskrbljena s primer-

nimi stroji in bi proizvajala v rastoči meri dobre kvalitete. V Jugoslaviji je deset tovarn za izdelovanje sukna, kojih večina dela za armado. Volneno prejo za potrebo domače industrije kupuje Jugoslavija v prvi vrsti v Franciji, Belgiji, Češkoslovaški, Nemčiji in Italiji in le prav malo v Veliki Britaniji. Nemčija dobavlja večino preje za preproge. Jugoslavija proizvaja sicer precejšnje množine volne, a ta je raskava in pripravna samo za domače tkalstvo. V domači industriji uporabljena surova volna je po večini avstralska »Cross-Bred«. Granov se producira v Jugoslaviji za 40 odstotkov porabe, drugo dobavljajo Vel. Britanija, Italija, Češkoslovaška in Nemčija.

V Jugoslaviji izdelani bombaževi produkti so še nizke povprečne kvalitete, finejše vrste se uvažajo iz Velike Britanije, Nemčije, Češkoslovaške in Italije. Trpežna kvaliteta britanskega blaga se malo ceni, in da bi se bombažovo blago v Jugoslaviji lahko prodajalo, bi moralo imeti kričeče barve, a moralo bi biti obenem visoko dovršeno. Češkoslovaška dobavlja bombažovo blago z zelo bleščečo površino, ki je jako priljubljeno. Bombažovo prejo za potrebo domače tekstilne industrije dobavlja skoraj izključno Češkoslovaška in Italija. Nekaj preje slabših vrst se izdeluje v Jugoslaviji sami. Bombaževa preja predstavlja obenem glavni iz Anglije v Jugoslavijo importirani predmet; lani za 77 mil. Din. Po vojski je ta import padel, v glavnem vsled močne konkurence sosednih produkcijskih držav in deloma vsled tendence kmetov za nabavo lažjega bombaževga blaga, namesto da bi izdelovali domačo tkanino iz importirane preje. Javlja se pa sedaj kot pravijo, neka reakcija, ker je lahko blago končno vendar dražje kot pa v domačem tkalstvu izdelano. To je posebno važno za britanske tovarnarje, ker imajo kmetije rajrajši britansko prejo, so jo dolgo časa rabili in ker so v svojem okusu konservativni.

Svileni izdelki, bodisi iz naravne ali iz umelne svile, v prvi vrsti v svetlih barvah, so izredno priljubljeni in se v velikih množinah uvažajo. Izdelki iz naravne svile pridejo predvsem iz Francije, iz umelne svile v glavnem iz Italije in Nemčije. Obstojata precejšnje povpraševanje po umelnosvileni preji za domačo industrijo tkalstva in nogavic; povpraševanje krijejo Italija, Nemčija in Francija. Nogavice najcenejše kvalitete se izdelujejo v zelo velikih množinah v deželi sami, boljše vrste prihajajo predvsem iz Nemčije, Italije, Francije in Češkoslovaške. V Jugoslaviji sta dve tovarni džute, a velika večina uporabljene materiala se uvažuje iz Italije, Avstrije in Češkoslovaške.

II.

Poročilo trgovskega tajnika obravnava slednjič trgovski promet med Jugoslavijo in Vel. Britanijo vobče in opozarja na uvoz iz Vel. Britanije v Jugoslavijo: l. 1928 5.6 % vse jgsl. uvozne vrednosti, l. 1929 5.70 %. Vel. Britanija je napram kontinentalnim fabrikacijskim deželam v marsičem na slabšem in obstojajo tudi denarne težkoče. Angleške trditve se ne smejo zanašati samo na svoje dobre kvalitete, temveč se morajo potruditi, da preprečijo neizkušeno in skeptično občinstvo. Informacijska služba je zanemarjena in Angležem še ni bilo na tem, da bi spoznali jugoslovanski okus, ki je od britanskega zelo različen. Tudi niso obračali dosli po-

Organiziranje pletilcev Dravske banovine.

Dne 3. t. m. se je v Ljubljani vršilo prvo zborovanje pletilcev Dravske banovine, na katerem je bilo zastopanih nad 60 podjetij. Zborovalce je kot predsednik Društva industrijev in veletrgovcev v Ljubljani pozdravil gosp. Ivan Samec iz Ljubljane. Zborovanje samo pa je vodil stanovski tovariš gosp. Henrik Franzl iz Ljubljane. Overovatelja zapisnika sta bila gospod Lojze Kristan iz Zapuša in Anton Adamič iz Kranja.

Gospod Franzl je pozdravil zborovalce in se zahvalil za častno udeležbo, orisal pa je tudi težave, s katerimi se imajo pletilci boriti in jih je zato pozval, da se za enkrat organizirajo v okvirju Društva industrijev in veletrgovcev, kjer se je že ustanovila sekcija pletilcev.

Na zborovanju, v katerega so posamezniki z zanimanjem posegali z nasveti in predlogi, so bili sprejeti sledeči sklepi:

1. Ukrepe naj se potrebno, da se pletilska obrt v novem obrtnem zakonu, ki je menda v osnutku že gotov, prizna za samostojno obrt, ki naj

bo vezana na strokovno predizobrazbo.

2. Prizadeva naj se, da se za pletilstvo določi triletna učna doba in pa najdaljša pomočniška doba, ki jo bo novi obrtni zakon določil za druge obrti. Dalje naj se zahteva polaganje pomočniških in mojstrskih izpitov.

3. Ukrepe naj se potrebno, da se ustanovi lastna obrtna zadruga pletilcev. Pri tem naj služijo za vzgled pravila sorodnih obrtnih združenj in vpoštevajo naj se posebne razmere v pletilstvu.

4. Ukrepe naj se potrebno proti izkoriščanju malih pletilskih podjetij s strani velikih odjemalcev.

5. Dokler ne bo ustanovljena in dovoljena lastna obrtna zadruga pletilcev, bodo pletilska podjetja, v kolikor niso že redni člani Društva industrijev in veletrgovcev, organizirana kot izredni člani v sekciji pletilcev tega društva. Za čas članstva pri sekciji se določa mesečna članarina 30 dinarjev, razen tega pa se določi za izdatke, ki bodo zavezani s predpravicami za ustanovitev zadruge enkrat za vselej ustanovna po 50 dinarjev.

V pripravljalni odbor za ustanovitev samostojne obrtne zadruge pletilcev so bili na to izvoljeni sledeči gospodje in gospe: za predsednika: gosp. Henrik Franzl, Ljubljana; za odbornike oz. odbornice pa: gospa Metka Lazar iz Ljubljane in sledeči gospodje: Anton Adamič, Kranj, Janko Kocmut, Kranj, Jernej Kušlan, Kranj, Fran Lajovic, Litija, Martin Mahkota iz Ljubljane, Janko Novak iz Radovljice, Vekoslav Strajnar iz Novoga mesta, Ciril Vajt, iz Celja in Alojzij Vogeljik iz Radovljice.

Društvo industrijev in veletrgovcev je že vsem pletilskim podjetjem, za čijih naslov je vedelo, poslalo pristopnice in bo, čim bo prejelo izpolnjene prijave, takoj sestavilo točen seznam vseh pletilcev. Stanovska dolžnost vsakega pletilskega podjetja Dravske banovine je, da brez odlašanja prijavi članstvo v sekcijo imenovanega društva. Prijava je v interesu vsakega podjetja, ker se bo sekcija naravno mogla ozirati le na želje in potrebe podjetij, ki bodo pri njej včlanjena.

REVIZIJA SOCIALNEGA ZAVAROVANJA.

O delu za revizijo socialnega zakonodajstva je javnost dostikrat krivo obveščena, kar je že povzročilo velike zmede v krogih gospodarstvenikov in interesentov. Zato se je centrala industrijskih korporacij obrnila po točne podatke na pristojna mesta v ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje in je dobila tele informacije: V najkrajšem času namerava minister za socialno politiko in narodno zdravje g. Preka vzeti v proučevanje načrt zakona o zavarovanju delavcev. Šele po njegovih opazkah bo načrt poslan vsem zainteresiranim delavskim in gospodarskim korporacijam, da ga prouče. Nato se bo vršila širša anketa o tem vprašanju. Temeljna načela v načrtu zakona za zavarovanje delavcev se niso izpremenila in je zato ostalo tudi zavarovanje za starost, onemoglost in smrt. V nasprotju s starimi načrti zakonov bo temelj novega zavarovanja delavcev zmernejša finančna podlaga.

* * *

Trgovina Jugoslavije z balkanskimi državami.

Poleg jugoslovanske statistike o zunanji trgovini imamo sedaj tudi grško in bolgarsko statistiko na razpolago.

Po jugoslovanski statistiki smo izvozili v Grčijo v prvi letošnji polovici za 162,7 milj. Din blaga (lani 180,7), uvozili smo pa iz Grčije samo za 34,5 milj. Din (30,5). Grška statistika govori o še večjem jugoslovanskem izvozu in manjšem uvozu. Treba bo počakati bolj natančnih podatkov.

V Bolgarijo smo izvozili v prvem polletju po jugoslovanski statistiki za 13,9 milj. Din blaga (lani 13,7), po bolgarski statistiki za 50,4; razlika je torej izredno velika. Iz Bolgarije smo dobili po naši statistiki za 3,6 milj. dinarjev blaga (3,2), po bolgarski za 16,8; torej tudi tukaj prav velika razlika med obema statistikama. Glavni predmeti jugoslovanskega izvoza v Bolgarijo so bili pšenica, strojlne snovi in koruza, obratno pa kože, premog itd.

Za Rumunijo, Turčijo in Albanijo imamo samo jugoslovanske podatke.

V Rumunijo smo eksportirali v prvem letošnjem polletju za 174,7 milj. Din blaga (lani 97); v prvi vrsti pšenico in koruza (81 ozir. 66), ki sta šli preko Brajele naprej v Zahodno Evropo, dalje sladkor (13,2). Iz Rumunije je dobila Jugoslavija za 92,2 milj. Din blaga (lani 84,2), v prvi vrsti surovo nafto 69, petrolej 10,65 in bencin 4,6.

V Turčijo smo poslali v prvi letošnji polovici za 5,26 milj. Din blaga (lani 5,6), med njim za 3,67 milj. cementa; dobili smo od tam blaga za 6,5 milj. Din (1,9), od tega za 3,08 milj. Din soli, dalje premog, volno, surovo svilo itd.

Kot znano, nima Jugoslavija še nobene trgovske pogodbe z Bolgarijo in Turčijo. Z Rumunijo se vršijo pogajanja izredne trgovskopolitične daleko-sežnosti. Na drugi strani se je v zadnjih mesecih opetovano govorilo o gospodarski spojitvi balkanskih držav. V še precej ozkem okviru dosedanje jugoslovanske trgovine z balkanskimi državami si je znala ohraniti Jugoslavija odločno premoč. Za bodoče bo treba skrbeti, da se interes balkan-

skih držav na dobave iz Jugoslavije ohrani in ojači med drugim tudi z organizacijo primernih importov od strani Jugoslavije. Veliko vlogo ima tudi izgradba prometne politike. Povodom zadnjega obiska grških gospodarskih zastopnikov v Jugoslaviji se je opozarjalo na geslo: Dam, zato da tudi ti daš.

Grška statistika govori tudi o ladijskem prometu v grških pristaniščih 1. januarja do 31. maja 1930. V teh mesecih je šlo pod grško zastavo v Jugoslavijo ali pa je prišlo od tam 15 ladij z 10.245 tonami, pod angleško zastavo 2 ladiji s 1318 tonami, pod italijansko 12 ladij s 4574 tonami, pod »drugimi zastavami« (pač jugoslovanskimi) 18 ladij s 7413 tonami.

Po poročilih bolgarske Statistične generalne direkcije je prometovalo v juniju v bolgarskih donavskih pristaniščih pod jugoslovansko zastavo 40 ladij z 8585 netonami in 532 možmi posadke. Za primerjanje omenimo, da je bila zastopana avstrijska zastava s 347 ladjami, 124.662 netonami in 8277 možmi posadke, Rumunija z 276, 44.279 in 2854. Analogni podatki o grški plovbi kažejo prav tako velike razvojne možnosti, ki Jugoslavijo še čakajo.

Kolinska

TVORNIKA CIKORIJE

Priporoča
svoje izvrstne izdelke

KONKURZI.

Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo naslednjo okrožnico o otvorjenih in odpravljenih konkurzi, predkonkurzi in prisilnih poravnava izven konkurza, za čas od 21. avgusta do 31. avgusta 1930.*

A. OTVORJENI KONKURZI:

Dravska banovina: Šalamon Anton. Šmartno v Rožni dolini, Vrečko France, dipl. ing., Ljubljana.

Primorska banovina: Silić Antin Ljudevit, Split.

Drinska banovina: Popović Momčilo, Ub; Srečković Živodrag, Valjevo; Tara d. d., Sarajevo; Veselinović Milan, Valjevo.

Zetska banovina: Basarović Stevan, Novi Pazar; Uljarska Zadruga s. o. j., Manastir-Režević.

Moravska banovina: Blagojević Drago-mir, Prokuplje.

Vardarska banovina: Pavlović Spaso-je, Obilić.

Beograd, Zemun, Pančevo: Ilić M. Josif, Beograd.

RAZGLAŠENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA.

Savska banovina: Grünberger Julija, Bjelovar; Milanković Aurel, Vinkovci.

Moravska banovina: Popović Drago-mir, Prokuplje.

C. ODPRAVLJENI KONKURZI.**

Dravska banovina: Kralj in Bolha, Ljubljana; Zipser Miha, Želeče pri Ble-du.

*) Ostali podatki n. pr. kdaj je ugotovitveni narok, katero sodišče je razglasilo konkurz (poravnavo), kdo je konkurzni (prisilni) upravitelj, se izvedo v tajništvu društva.

**) Vzrok, zakaj je bilo postopanje odpravljeno, se izve v tajništvu društva.

Savska banovina: Švajcer Julija, Zagreb, Ilica 54.

Drinska banovina: Čikeš Ivan, Kukujevac.

Zetska banovina: Popović C. Milan, Kneževac.

Dunavska banovina: Marčić Stevan, Begeč.

Moravska banovina: Čolović Drago-ljub, Kraljevo; Vasiljević Mihajlo, Vrnjačka Banja.

Beograd, Zemun, Pančevo: Bojović Petar, Beograd; Dakić Jovan, Beograd, Milinković Dimitrij, Mita, Beograd.

D. ODPRAVLJENE PRISILNE PORAVNAVE.

Dravska banovina: Gnišek Alojzij, Maribor; Požun Franc, Trbovlje-Loke; Tvornica »Sana«, Hoče.

Dunavska banovina: Suhtar Albin, Novi Sad.

Ponudbe, povpraševanja

Za nakup hmelja se zanimajo: Berliner Brauvereinig. »Monopol« G. m. b. H. Berlin SW. 29, Am Tempelhofer Berg 6. — Berliner Kindl-Brauerei Akt.-Ges., Berlin No. 10, Bendler str. 7. — Julius Böttzow Brauerei Akt.-Ges., Berlin No. 55, Prenzlauer Allee 242/7. — C. Braithaupt, Berlin No. 18, Palisadenstr. 97. — Engelhardt Brauerei Akt.-Ges., Berlin W. 62, Kurfürstenstr. 131. — Landré Breithaupt Weissbier-Brauerei Akt.-Ges., Berlin No. 55, Strassburgerstr. 5/8. — Löwenbrauerei Böhmisches Brauhaus Akt.-Ges., Berlin No. 20, Prinzen Allee 79/80. — Hochschulbrauerei, Berlin No. 65, Seestr. 14/15. — Schultheiss - Patzenhofer - Brauerei Akt.-Ges., Berlin NW. 40, Roonstr. 6/8. — Schlossbrauerei Schöneberg A. G., Berlin, Schöneberg, Feurigstr. 46/48.

Zaključki v Varšavi.

Varšavska konferenca je bila zaključena s sprejetjem več resolucij. Prva priporoča udeležnim državam novo ureditev izvoza agrarnih produktov v soglasju s potrebo trga. Države z enako agrarno strukturo naj se o tem izvozu pogodijo. Stremi se za finančno organizacijo, ki naj zajamči enotno prodajno politiko. Vršijo naj se redni sestanki med zastopniki izvoznih organizacij itd., metode statističnega izvoznega poročanja naj se poenotijo. Potom Zveze narodov naj se skuša doseči dogovor o preklicu direktnih in indirektnih agrarnih izvoznih premij. Zahteva se sklep mednarodnega veterinarskega dogovora po Zvezi narodov do konca leta 1931. Pred 10. nov. naj se sestanejo udeležene države v svrhu posvetovanja in sklepanja o agrarnih posredovalnih kreditih. Slednjič se zahteva, da dovolijo poljedelsko pasivne države Evrope agrarnim evropskim državam prednostno carino za uvoz agrarnih produktov.

TRGOVSKI DOGOVOR MED JUGOSLAVIJO IN POLJSKO.

Zadnjega avgusta je bil podpisan v Varšavi dopolnilni dogovor k obstoječi pogodbi med Jugoslavijo in Poljsko. — Zagotovljen je bil kontingent za večino jugoslovanskih eksportnih predmetov za uvoz v Poljsko. Nekateri kontingenti so bili napram dosednji izmeri znatno zvišani, zlasti za slive, vino, sadje in ribe konzerve.

ORGANIZACIJA MLEKARJEV.

V Ljubljani se je ustanovilo »Centr. mlekarsko društvo«, ki si je stavilo nalogo, rešiti vsa najaktualnejša vprašanja, ki se tičejo mlekarstva v Draski banovini. Kot člani lahko pristopijo vsa mlekarska podjetja, zadruga in privatna, ter vse organizacije, ki kakorkoli delajo na povzdigi mlekarstva. Prvi občni zbor »Centralnega mlekarskega društva v Ljubljani« se bo vršil v nedeljo 14. t. m. ob 10. uri dopoldne v prostorih Kmetijske družbe v Ljubljani, Turjaški trg 3.

IZVOZ IZ JUGOSLAVIJE V ALBANIJO.

Večja skupina jugoslovanskih eksporterjev je postavila v Draču stalen paviljon jugoslovanskih produktov, ki se izvažajo v Albanijo. Zlasti gre za cement in lesni material, koji predmeti se v Albaniji vsled močnega stavbnega delovanja dobro prodajajo. Stalne razstave jugoslov. izvoznih produktov se bodo otvorile tudi po drugih večjih albanskih mestih.

OBRESTOVANJE POSTNOHRANILNH VLOG.

Poštna hranilnica naznanja, da se v bodoče male hranilne vloge pod 20 Din ne bodo več obrestovale, če se v teku treh let na dotično knjižico ne vloži nobena vloga več. Tudi obrestovanje tako zvanih »malih dijaških vlog« po 100 Din se ustavi, če dijak v zadnjih treh letih ni vložil nobene nove vloge. Nasprotno se pa zviša obrestna mera za vloge izseljencev do 250.000 Din na 1 knjižico na 6 odstotkov.

NOV RUDNIK.

Skupina Trepča je pričela z raziskovanjem rudnika Novo Brdo med Prištino in Kumanovom. Rudnik, ki je bil znan že v srednjem veku, vsebuje srebrno, svinčeno in cinkovo rudo. Če bodo zaključki raziskovanja zadovoljivi, bo zgradila skupina normalnotirno progno med Kumanovom in Novim Brodom v dolžini 38 kilometrov.

DOLŽNOST ZAVAROVANJA VOZNIKOV.

Ministrstvo za socialno skrbstvo je pritrnilo sklepu osrednjega urada za zavarovanje delavcev, ki se glasi: Vozniki, ki na lastnih vozovih in z lastnimi konji ali voli prevažajo material, les itd. in ki opravljajo to delo neodvisno od ukrepov delodajalca ali njegovega poslovođa (glede delovnega časa in množine materiala), niso obvezni za zavarovanje. Obvezni so pa oni vozniki, ki delajo po poprejšnjem dogovorjenem delovnem času in po ukrepu delodajalca ali njegovega poslovođa. Tu je nedvomno tako delovno razmerje, ki obvezuje prejemnika dela k zavarovanju.

Po svetu

Delnice Privil. Agrarne banke, 3 in 4. kolo se ne bodo podpisovale pred koncem tega leta. Potrebne delnice so sedaj v tisku.

Osnutek zakona o prostovoljcih je zaden komisija v poljedelskem ministristvu izgotovila in bo zakon izšel morda še ta mesec. V prvi vrsti odloča vprašanje, kdo se smatra kot prostovoljec in kdo ne.

Osnutek o izpremembah in dopolnitvah zakona o monopolih je doposlala Monopolna uprava finančnemu ministristvu. Nato bo prišel pred ministrski svet.

Nova pogajanja za sanacijo čslov. sladkorne industrije se bodo vršila te dni med sladkornimi industriji in pridelovalci sladkorne pese. Govorijo o 400-odstotni redukciji v predelovanju. S primernim rejoniranjem in kontingentiranjem bi postalo več sladkornih tovarnov odvisnih.

Fumero in Gatti, ena največjih senzalnih tvrdk na borzi v Tormo, je postala po konkurzu Bonifiche Ferraresi insolventna. Deficit cenijo na 15 milijonov lir.

Vodilni italijanski podjetji umetne svile Soie de Chatillon in Snia Viscosa hočejo fuzionirati ali ju vsaj finančno in produkcijsko-tehniško odločilno zvezati. Posvetovanja se bodo vršila še v septembru. Mislijo v prvi vrsti na ustanovitev bančnega konzorcija, ki naj odkupi in nadomesti inozemske interese pri družbi Snia Viscosa.

Skupni promet Siemens in Halske d. d. v Berlinu je v poslovnem letu 1929—30 v primeri z lanskim letom malo padel, v prvi vrsti vsled manjših naročil Državne pošte. Zadovoljno se je pa razvijala inozemska kupčija in kupčija z zasebnimi kupei. Kakor vse kaže, bo dividenda kot lani zopet 14-odstotna.

Nemške lokomotive za Egipt je naročila egiptovska vlada in sicer pri berlinski tvrdki A. Borsig. Gre za 20 brzo-voznih lokomotiv. Ponudb je bilo 24; najnižja angleška ponudba za eno lokomotivo je bila 5796 funtov, dočim je zahtevala tvrdka Borsig samo 5000 funtov.

Podružnica podjetja Citroën v Kölnu je preložila svoj sedež v Berlin; tovarna v Kölnu počiva vsled pomanjkanja prodaje že več tednov.

Beg pred efekti na berlinski borzi označa Nemška Bank und Diskontogellschaft zopet kot posledico politične nervoznosti in pomanjkljivega zaupanja. Nemčije v Trgovskem listu št. 102 od 2. Primer članek o gospodarskem položaju septembra t. l.

Premog v Poljski hočejo podražiti; mera podražjenja in čas kdaj se prične, še nista znana, govorijo pa o 10 odstotkih in o 15. sept.

Banka Fristzsche v Dresdenu je prišla v konkurz.

V U. S. A. krmijo s pšenico; tako velike so zaloge in tako dober bo letošnji pridelek. Glej člančič.

Afriški lastniki bakrenih rudnikov bodo zgradili v Angliji veliko barenno rafinerijo; napravili so ta sklep vsled slabega tržnega položaja in posebno vsled težkoč pri prodaji svojih produktov. Na čelu nove delniške družbe je vodilni afriški bakreni rudnik.

Pridelek vina v Avstriji bo dober, razen tam, kjer je toča povzročila večjo škodo. V Nemški Štajerski računijo na dober do zelo dober pridelek.

Produkcija dušika v Nemčiji za leto 1930/31 je cenjena na 3.600.000 ton, poraba na 2.200.000 ton. Zato so sklenili reducirati produkcijo na 2.400.000 ton.

Poročila inozemskih listov o zanimanju Francozov za angleško-jugoslov. lesno destilacijo d. d. v Tesliću se potrjujejo; Francozi so se naprave v Tesliću že ogledali in beremo, da se bodo pogajanja v kratkem pozitivno zaključila.

Nemška zveza surovega jekla je znižala temeljne cene za razne železne vrste sorazmerno manjšim svetovnotržnim cenam.

Gospodarska depresija v Avstriji je v zadnjem času neugodno vplivala na dohodke iz blagovnega prometa iz poštne-ga prometa, iz tobačnega monopola itd. Dohodki iz direktnih davkov se pa še nadalje ugodno razvijajo.

Neuspeh umetnega mednarodnega reguliranja cen.

Dokler je bila svetovna gospodarska konjunktura kolikortoliko ugodna, je mednarodnim in nacionalnim ustanovam in drugim institucijam za umetno reguliranje cen prilično uspelo, zadostiti svojim nalogam. Čim pa je nastopila svetovna baisse za cene in bi bilo delovanje teh ustanov v interesu članov najbolj potrebno, je aparat večinoma odpovedal. Niti ameriški Federal Farm Board, ki je imel za vzdrževanje žitnih in bombažnih cen na razpolago 500 milijonov dolarjev (28 milijard Din), ni mogel preprečiti poloma tako na žitnem trgu kakor tudi na trgu bombaža. Prav tako je kanadski žitni pool odpovedal.

Nič bolje ni šlo ameriškim mogulom, ki so vodili mednarodni kartel za baker; tudi oni so morali kapitulirati pred neizprosno zakonodajo in povpraševanja in so morali razvoj cene dejansko prepustiti trgu. V tem pogledu je še bolj značilen

polom angleške politike izvoznih restrikcij za kavčuk, ki so imele končno ta uspeh, da je Anglija izgubila vodstvo na svetovnem trgu kavčuka, ker se je produkcija kavčuka v državah izven angleškega imperija znatno dvignila, kar je končno imelo za posledico, da je cena katastrofalno padla na eno petino prejšnje cene.

Cena kavi, ki jo je dolgo vrsto let reguliral brazilski valorizacijski institut, se je letos povsem izmuznila vplivu tega instituta in je doživela zelo občuten padec.

Najnovejši primer pa je brez dvoma mednarodni železarski kartel, v katerem je evropska železarska industrija videla svoj čas rešiteljico težkoč za vso bodočnost, ki pa je danes le še na papirju. Niti popolna organizacija, niti ogromna denarna sredstva niso mogla trajno zaustaviti naravnega razvoja cen, ker je bil pač v vseh navedenih primerih železni zakon ponudbe in povpraševanja močnejši kakor te organizacije za reguliranje cen in njihove kalkulacije.

Mednarodna trg. zbornica zahteva od pomoč proti svetovni gospodarski krizi.

Predsedstvo Mednarodne trgovske zbornice priobčuje sledeči sklep: Mednarodna trgovska zbornica je proučila sedanji kritični položaj in je ugotovila, da temelji ta položaj na sledečih vzrokih: 1. Pomnožitev produkcijske kapacitete, ki je večja kot prirastek prebivalstva. Industrija se je med vojsko močno razvila in številne države hočejo razviti popolno lastno industrijo. 2. Zmanjšanje porabne moči ter odpad velikih trgov. 900 milijonov prebivalcev Rusije, Kitajske in Indije svojega življenjskega

standarda ni zvišalo in izdajajo tudi individualno mnogo manj kot pred vojsko.

Mednarodna trgovska zbornica opozarja vlade in javnost vseh držav na ta dejstva in zahteva odredb za olajšanje krize. Pozivlja Banko za mednarodna plačila in vse emisijske banke, naj naredijo vse, kar je v njih moči, da preprečijo pretirano kopičenje zlata, da olajšajo dovoljevanje kreditov ter da omogočijo nizko obrestno mero in prost obtok kapitala.

* * *

Jesenski semenj od 31. avgusta do 15. septembra t. l.

Človek in bodočnost. Človek želi živeti, želi dolgo živeti, pa naj si živi še tako bedno. Želja po smrti je protinavarna. Iz človekove težnje po življenju izvira njegova odvrtnost do bolezni: človek noče biti bolan, on se boji bolezni. Poleg notranje težnje človekove, ki mu narekuje nasprotje do bolezni, je seveda tudi mnogo zunanjih vzrokov, kakor n. pr. izdatki, združeni z boleznijo, izguba zaslužka, bivanje v postelji in več drugih. Dejstvo je, da človek želi živeti in noče bolezni. Pričakovati je torej, da bo človek dosledno temu tudi delal, to se pravi, da bo svoje zdravje čuval. Pa glejte neizmerno nedoslednost, protislovje med željo in dejanjem! Človek ne dela tako kakor bi moral, da bi dolgo živel, da ne bi obolel. Ves način njegovega življenja je neprimeren.

Nega deteta. Neprimerna, nenaravna, zdravju škodljiva, kamor pogledaš. Kaj ve mati o negi deteta? Da ga je treba previti, kadar je moker, da ga je treba »poštopati«, da mu je treba dati jesti, da ga je treba trdo oviti, da ne bo imel krivih nog. Mogoče ve ta ali ona tetka še kaj več. — Vzgoja. »Vzamem otroka s seboj v gostilno, da pride malo med ljudi. Tudi v cerkev naj gre, da ne bo doma nagajal.« Delo. Človek kot umotvor Stvarstva mora delati. Eno delo se razlikuje od drugega, eno je težje, drugo je lažje. Kategorizacije dela sploh ni. Zahteva enega samega tipa dela (osemurni delavnik) ne bo držala! Kaka razlika je med delom rudarja-kopača ali steklarja-pihača in delom vratarja! Oba naj delata po osem ur? Delo je treba meriti na podlagi za delo vporabljenih snovi človeškega telesa, na podlagi množine energije, vporabljenega za delo. Počitek. Razmerje med delom in počitkom naj bi bilo po možnosti enako, čim težje delo, tem daljši počitek. Navadno pa se čas, namenjen za počitek, zlorablja. Človek troši svoje moči po nepotrebnem s posedanjem po gostilnah, s ponočevanjem, namesto da bi se odpočil kar največ v naravi. Bivanje. Tudi v tem oziru smo zašli na napačno pot. Naša bivališča (zlasti ona nižjih slojev) so podobna panjem. Da, ako bi ti še bili ljudje narave, tedaj bi nam taka stanovanja zadoševala, pa žal že dolgo nismo več. Mo-

dernizirali smo svoje delo, jelo, obleko, bivališča, toda vse na škodo svojemu zdravju. Pa kaj to, saj imamo za popravilo zdravja na razpolago sredstva, zakr-pamo ga kakor cestni tlak ali raztrgane hlače. Prehrana. Odgovor na vprašanje, koliko, kaj in kako jemo, zakaj to troje je ono, proti čemur grešimo. Glede množine hrane je seveda mnogo bolj razširjena nezadostna prehrana, nego li preobilna. Umevno, kajti bednih družin je pri nas mnogo več nego bogatih. Toda nezadostna hrana ni le posledica bede, pomanjkanja sredstev, marveč je povzročena mnogokrat po nepravilnem gospodarjenju, n. pr. z zapravljanjem zaslužka za alkoholne pijače, za zabave, za lepoticenje in podobno. Snaga. Ona je pol zdravja, pove prislovica. Ali naj nastejemo vse naše grehe proti higijeni, ali naj odkrijemo vso nesnago naših teles, stanovanj, hiš, dvorišč, cest in tako dalje! Slov. gospodar je sicer priden, vendar mu manjka še dokaj higijenske vzgoje. — Tako je pisana bodočnost današnjega človeka. Poglejmo, kako živimo in vedeli bomo, kako dolgo bomo živel. Velika higijenska razstava, ki jo je namestil na velesejmu Higijenski zavod v Ljubljani, nam je jasen kazipot, ki ga tolažijo spredaj na kratko podane smernice.

MOČEN PADEC V AMERIŠKI ZUNANJI TRGOVINI.

Blagovni uvoz v USA v prvih sedmih mesecih s skupaj 1955 milijoni dolarjev je bil proti isti dobi lanskega leta padel za 683 milijona dol., dočim je bil blagovni izvoz z 2348 milijoni dol. za 676 milijonov manjši kot v prvih sedmih lanskih mesecih. V prvem četrtletju je zaoslo trgovski promet USA za 204 odstotkov za razmernim lanskim zaključkom, v drugem že za 243% in v juliju celo za 353%. Poleg padca blagovnih cen in manjše sprejemne zmoglosti ameriških in inozemskih prodajnih trgov, ki v enaki meri vplivajo na izvoz in na uvoz, je imela v zadnjem času tudi zvišanje ameriških carinskih postavk neulajljivo posledico v razvoju ameriških importov. — Sicer pa zunanja trgovina še ni edino merilo presojanja ugodnega ali neugodnega gospodarskega ild. položaja kakšne dežele.

Inflacijska mrzlica v Rusiji.

Pred kratkim je neko sovjetsko sodišče obsodilo več ljudi na smrt, ker so nabirali in shranjevali srebrne novce. Vidimo, da se vrši v Rusiji ekonomski proces, ki so ga v vojnih in povojnih letih doživele mnoge države in ki ga označamo kot inflacijo. Kakor prej povsod drugod, gre sedaj tudi v sovjetski Rusiji razvrednotenje denarja vstric z nabiranjem kovanih novcev. Vsakdo, kdor ima kaj naprodaj in če ni pod državnim pritiskom, zahteva kovani denar, ker ne zaupa vedno množicim se bankovcem. In nezaupljivi kmet, ki je kovani denar dobil, ga ne da naprej, temveč ga skrije na varnem kraju. Primerjaj svoječasne članke v »Trgovskem listu« o nezaupljivosti Albancev do bankovcev.

Kriza se je pričela v Moskvi, kjer so zasebni trgovci in izvoški prvi spoznali posledice preobilice papirnih rubljev; niso samo zvišali cen, temveč so zahtevali tudi srebrni denar. — Baš povpraševanje po srebrnem denarju je v zadnjem času ustavilo padanje cene srebra. — Za trgovci in izvoški so prišli kmalu kmetje, ki prinašajo v mesto jajca, surovo maslo, mleko, sir itd. Oddali so svoje blago samo za srebrni denar, ki je na ta način začel odtekati iz mesta na deželo in je tam ostal, ker so ga kmetje zakopali. Hišne preiskave od strani sovjetskih oblasti so imele malo uspeha, ker so skrivališča prav dobro izbrana. Ker so bili meščani kmalu brez srebrnega denarja, so zahtevali kmetje vsaj bakreni denar — to so novci po 1, 2 in 5 kopejk; in ko tudi tega ni bilo več, se je pričela zopet ona izmenjevalna kupčija, ki nam je še v tako neprijetnem spominu. V Moskvi n. pr. zamenjavajo danes 10 jajec za 65 cigaret. Srebrni novci po 50 kopejk, ki jih imajo najrajši, so skoraj popolnoma izginili iz prometa. Na nabiranje kovanega denarja je določena sicer smrtna kazen, a se ljudje malo menijo za to. Zato je morala sovjetska vlada nakupiti v zadnjih tednih na svetovnem trgu velike množine srebra, ki bodo pa šle najbrž isto pot kot je šlo ostalo srebro.

Izmenjevalna kupčija je zadobila čudne oblike. Delavci, ki morejo na-

kupovati v zadružnih trgovinah, jemljejo tam najrazličnejše reči, za katere nimajo sicer prav nobenega zanimanja, da jih zamenjajo potem na deželi za živila. Vprašamo se pa, zakaj vendar kupujejo delavci živila na kmetih, ko imajo vendar nakupovalno pravico v zadružni trgovini. Prvič so deleži, ki jih tam dobijo, tako pičlo odmerjeni, da od njih ne moreš biti sit, drugič pa z zamenjevalno trgovino tudi prav lepo zaslužiš; kajti v zadružni trgovini plačaš s papirnimi rublji in dobiš tam blago po uradno določenih cenah. Delavci porabijo jajca, mleko, surovo maslo, sir in drugo, kar so dobili od kmetov. Deloma zase, deloma pa prepustijo zamenjevalno blago zadržam, ki plačajo pač tudi samo s papirnim denarjem. A ta se uporablja takoj zopet za nakup raznovrstnih predmetov, za kmete namenjenih. Nekateri delavci prodajo na deželi nabrana živila tudi zasebnim trgovcem.

Beg pred papirnim rubljem je v Rusiji sedaj splošen. Kupujejo vse mogoče, samo da se znebijo papirnega denarja. Eden si nabere zalogo galoš, drugi zdravila, tretji pohištvo itd., tako, da so trgovine večkrat kot izropane. Celo one trgovine, ki prodajajo starino — slike, stare omare itd. —, so sedaj prazne; tako pravijo poročila iz Moskve.

Sovjetski mogotci skušajo ovirati ta razvoj na dvojen način. Delavcem in sovjetskim uradnikom se izdajajo nakupovalni listki ne samo za nakup v zadružnih trgovinah, temveč tudi za vožnjo po cestni železnici, za obede v skupnih kuhinjah, za kopeli itd., kar je zelo podobno vpeljavi zasilnega denarja. Tak denar je vpeljala kot se še spomnimo, nekoč tudi ljubljanska občina. Drugo sredstvo, ki ga uporabljajo sovjeti, je sledeče: Vsakdo, ki je osumljen, da se je branil vzeti papirni rubelj kot plačilno sredstvo, ali ki je zahteval, da se mu plača s kovanim denarjem, je aretiran kot protidržaven element in ali na smrt obsojen ali pa deportiran v negostoljubne severne kraje. Na ta način bi morala sovjetska vlada zapreti prav za prav vse prebivalce ogromne Rusije, ker imajo vsi mržnjo do papirnih rubljev in bi vsi radi imeli kovani denar. Slednjič bo tudi sovjetska vlada morala uvideti, da se ekonomski procesi ne dajo ustaviti ne s prisilnim denarjem in ne s smrtnimi ali drugimi kaznimi.

dajo lesa in ga prodaja v svrhu izločenja konkurence po dumping-cenah. Anglija in Holandska kupujeta premalo in ponujata slabe cene. — Insolence v lesni panogi so na dnevnem redu. Ne gre samo za majhne lvrčke. Ker ni nobenih izgledov za zboljšanje položaja, računijo z nadaljnjimi insolencami.

ZA 200 MILIJONOV MARK NOVIH NAROCIL NEMSKE DRŽAVNE POŠTE.

V okviru programa za dobavo dela nemške državne vlade je prišla sedaj oddaja dobav od strani Nemške državne pošte do nekakšnega zaključka. Rezultat je ta, da bo dobilo nemško gospodarstvo za pozivljenje delovnega trga preko proračuna za 200 milijonov mark naročil, kar odgovarja letni zaposlenosti ca 125.000 brezposelnih, in da se je nadalje doseglo skoraj vse-skozi 10-odstotno zvišanje cen, deloma še par odstotkov več. Od naročil odpade ca 132 mil. mark na industrijo nekakega toka, 23 mil. na strojno industrijo, 20 mil. na slavnje, ostanek na ostale lekoče nabave za obratne namene. Ker je trust linoleja vztrajal na svojih cenah, se do nadaljnjega linolej pri slavnih Nemške državne pošte vobče ne bo več uporabljal.

Na trgu v Marseille vlada veliko zanimanje za jugoslov. koruzo, bob, pšeno, oves in ječmen. Francoski pridelek je bil letos slab, cene rastejo. Eksporterji naj se obrnejo na jugoslov. generalni konzulat v Marseille.

JUGOSLOVANSKA SLADKORNA KAMPANJA 1930/31.

Generalna direkcija državnih železnic je naprosila poljedelsko ministrstvo, naj opozori interese, da naj se za nakladanje sladkorne pese (za sladkorne tovarne) zahteva ono število vagonov, ki jih morejo posamezne tovarne predelata oziroma sprejeti v svoje zaloge. To je edina možnost, da se vsa ogromna množina sladkorne pese pravočasno spravi v tovarne. V nasprotnem slučaju odklanja generalna direkcija odgovornost za prevažanje pese. Pridelek sladkorne pese bo znašal letos 83.000 vagonov po 10 ton, kar odgovarja 9500 tonam sladkorja. Omenjenih 83.000 vagonov se bo na sladkorne tovarne takole razdelil: Belje 12.500, Beograd 7000, Crvenka 13.000, Čuprija 8.500, Novi Urbas 14.000, Osijek 8000, Usora 4000, Vel. Bečkerek 16.000.

KRIZA NA ČEHOSL. LESNEM TRGU.

Slovaška in karpatskoruska lesna industrija preživlja sedaj težko krizo. Ponudba je zelo velika, povpraševanje majhno; cene so zato znatno padle. Sicer so vsled slabšega stavbenega delovanja itak računili s padcem cen, a padec je bil faktično večji kot so se ga bali, in se neoslabljen nadaljuje. — Borza v Bratislavi stagnira popolnoma. Isto velja o praškem trgu. Lesna industrija se je obrnila na državo, naj ji ta pomaga z javnimi deli. — Eksport se giblje v ozkih mejah, ker odvzemata Nemčija in Ogrska, sicer glavni odjemalci za čehosl. les, zmeraj manj lesa s čehoslov. trga, in sicer zato, ker so njihovi trgu preplavljeni z ruskim lesom. Rusija je po svojem zastopniku osnovala v Berlinu lasten oddelek za pro-

Gospodarski položaj v Bolgariji.

Znatno zboljšanje v letu 1930.

Bolgarija je predvsem agrarna dežela, 76% prebivalstva se peča s poljedelstvom. Radi tega so za njeno trgovsko bilanco kakor tudi splošni gospodarski položaj najbolj merodajne cene agrarnih produktov na svetovnih tržiščih in naravno tudi domača žetev.

Leta 1929 je znašal pasivum trgovske bilance 1893 milijonov levov, medtem ko je znašal leta 1928 samo 810 milijonov. Uvoz v letu 1929 je bil vsekakor rekorden in je znašal 8288 milijonov levov, leta 1928 pa je znašal samo 7041 milijonov. To nepričakovano povečanje uvoza gre predvsem na račun poljedelskih strojev, ki se jih je zelo veliko kupilo. Izvoz je znašal v celoti komaj 6396 milijonov, kar je pripisati v prvi vrsti slabi žetvi in padcu cen kmetijskih proizvodov na svetovnem trgu.

Uvozili so se v Bolgarijo predvsem: tekstilni izdelki, kovine, metalurški izdelki in stroji.

Glavni izvozni produkti v letu 1929 so pa bili: surovi tobak in cigarete (2914 milijonov levov), jajca (846 milijonov levov), žito (723 milijonov), koža (379 milijonov), olje (345 milijonov), živali (220 milijonov). Najvažnejši odjemalci Bolgarije so bili: Nemčija (29.9%), Avstrija (12.5%), Italija (10.6%), Poljska (8.5%), Grčija 7.6%) in Francija (5.1%). Naša država je uvozila lanske leto iz Bolgarske blaga v vrednosti komaj nekaj nad 5 milijonov dinarjev.

Takoj z začetkom leta 1930 se je pa položaj obrnil znatno na boljše. V teku treh prvih mesecev je znašal uvoz 1105 milijonov levov namesto 1614 milijonov levov v istem času lanskega leta; izvoz pa je znašal 1475 milijonov proti 1317 milijonom: iz tega rezultira aktivnost bilance za celih 370 milijonov levov, medtem ko je v isti dobi lanskega leta znašal pasivum še 300 milijonov. Drugo tromesečje tekočega leta, za katerega podatki nam pa niso točno znani, je tudi zelo dobro.

Državne finance so ugodne. Za finančno leto 1930/31 znašajo predvideni dohodki 7 milijard levov, ravnotoliko tudi izdatki: 33% gre na račun obresti in amortizacije državnih dolgov, 16% pa je namenjenih za vojne namene. Uradniki so precej slabo

plačani in dobivajo komaj 60% predvojne plače.

Davki točno prihajajo: so predvsem indirektni, kar povzroča, da so se stroški živil precej občutno povečali. Kapitala pa v deželi primanjkuje, uradni eskont znaša 10 odstotkov.

V glavnem vidimo, da se je gospodarska situacija z začetkom leta 1930 znatno zboljšala. Kar se tiče poljedelstva, so obdelane površine večje kot poprej, žetev je bila boljša kot lani, položaj se bo torej še bolj zboljšal, posebno če se zboljšajo cene žita na svetovnem trgu.

Dobava-prodaja

Dobave. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 9. septembra t. l. ponudbe glede dobave 6 kg dinamov žice, 200 m organitina; do 15. septembra t. l. glede dobave kemikalij; do 22. septembra t. l. pa glede dobave 1000 kg avtoolja, 500 kg dinamov-olja in 300 q žganega apna. — Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 11. septembra t. l. ponudbe glede dobave 2000 kg olja in 3000 kg masti; do 17. septembra t. l. pa glede dobave 2000 kg karbolineja. — Direkcija držav. rudnika Kreka sprejema do 19. septembra t. l. ponudbe glede dobave spojke za vrtni stroj; do 22. septembra t. l. pa glede dobave 3000 kg mila. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled).

Nabava 825 parov čevljev. Dravska direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani razpisuje drugo pismo dražbo za dobavo 825 parov čevljev. Dražba bo 2. oktobra t. l. ob 11. uri v pisarni poštne direkcije. Najkasneje do desetih na dan licitacije morajo položiti domači ponudniki 100stotno kavcijo (inozemci 200stotno) pri pomožnem uradu, kjer lahko vpogledajo in kupijo pogoje, ki so isti kakor za prvo licitacijo.

Nemški sindikat mila v Kölnu je sklenil, da bo glede določanja cen pustil svojim članom proste roke. Glavni vzrok za sklep je ta, da se prepreči razid sindikata.

Švedski eksport kapitala je znašal v prvih sedmih letošnjih mesecih 100.6 milijona švedskih kron proti 40.6 milijona v isti dobi lanskega leta. Ta dvig ima deloma vzrok tudi v podpisovanju Youngovega in avstrijskega posojila.

EKSPORT NEMCIJE V RUSIJO.

Prodaja berlinskega sovjetsko-trgovskega zastopstva in od njega kontroliranih organizacij v Rusijo je znašala v prvih devetih mesecih od lanskega oktobra tekočega gospodarskega leta skupno 210,600.000 rubljev, to je 3,600 tisoč rubljev več kot v razmerni dobi prejšnjega leta. Poljedelski eksport je znašal v označeni dobi samo 96,900.000 rubljev proti 120,900.000 rubljev v prvih devetih mesecih leta 1928/29, dočim je industrijski eksport narasel od 85,300.000 na 113,700.000 rubljev. Torej je poljedelski eksport napram prejšnjim devetim mesecem padel za 24 milijonov rubljev ali za 19.8 odstotkov, dočim je industrijski eksport nrasel za 32,400.000 rubljev ali za 38 odstotkov. Če ne ločimo obeh vrst in vzamemo ves eksport skupaj, dobimo 1.7 odstotni prirastek. Prirastek ni velik, a tendenca je v njem označena.

Tržna poročila

TRŽNE CENE V LJUBLJANI,
dne 1. septembra 1930.

Govedina: V mesnicah po mestu I. vrste Din 22, II. 20; na trgu: 1 kg govejega mesa I. 18—20, II. 16—18, III. 12 do 16, jezika 17—20, vampov 8—10, pljuč 6—10, jeter 16—20, ledic 18—24, možganov 20—25, loja 5—12.

Teletina: 1 kg telečjega mesa I. 24 do 25 Din, II. 20—22, jeter 25—30, pljuč 20—22.

Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. 25 Din, II. 22—24, pljuč 10, jeter 15—20, ledic 25—30, glave 8—10, parkljev 6, slanina trebušne 18, slanina ribe in sala 22, slanina mešane 19, slanina na debelo 18, masti 24, šunke (gnjati) 30, prekajenega mesa I. 30, II. 25—28, prekajenih parkljev 8—10, prekajene glave 10—12, jezika 30.

Drobnica: 1 kg koštrunovega 14—15 Din, jagnjetine 18—20, kozličevine 25.

Konjsko meso: 1 kg konjskega mesa I. 10 Din, II. 8.

Klobase: 1 kg krakovskih 42 Din, debrecinskih 42, hrenovk 30—34, safalad 30—34, posebnih 34, tlačenk 24, svežih kranjskih 25, polprekajenih kranjskih 32—35, suhih kranjskih 50, prekajene slanina 24.

Perutnina: Piščanec majhen 10—15, večji 16—25, kokoš 52—40, petelin 25 do 35, raca 25—35, Domači zajec manjši 8—12, večji 14—20.

Ribe: 1 kg karpa 25—30 Din, ščuke 30—35, postrvi 60, klina 20, mrene 15 do 20, pečenke 1015.

Mleko, maslo, jajca, sir: 1 l mleka 2.50—3 Din, 1 kg surovega masla 35 do 40, čajnega 44—52, masla 40—44, böhnskega sira 30—32, sirčka 8—10, parjaje 1.50—2.25.

Pijače: 1 l starega vina 18—22 Din, novega vina 14—18, čaša piva 3—3.50, 1 vrček piva 4.50—5, 1 steklenica piva 5.50—6 Din.

Kruh: 1 kg belega 5 Din, črnega 4.50, rženega 4.50.

Sadje: 1 kg jabolk I. 8 Din, II. 6—7, III. 4—5, luksuznih hrušk 14, I. 9, II. 7—8, III. 5—6, ena limona 0.75—1, 1 kg rožičev 8, fig 10, mandeljnov 48, luščanih orehov 48, češpelj 4—6 suhih 14, suhih hrušk 10, breskev 8—20, grozdja 6—10, 1 liter brusnic 8—12.

Špecerijsko blago: 1 kg Portoriko 80 do 84 Din, Santos 52—54, Rio 36—40, pražene kave I. 100—110, II. 80—90, III. 66—70, kristalnega belega sladkorja 12—50, v kockah 14, kavne primesi 18, riža I. 10, II. 8, 1 liter olja namiznega 18, jedilnega 17, vinskega kisa 4.50, navadnega 2.50, 1 kg soli debele 2.50, soli drobne 2.75, celega popra 70, mletega 72, paprike III. vrste 32, sladke, po kakovosti 46, 1 l petroleja 7.50, 1 kg testenin I. 10, II. 9, pralnega luga 3.75, čaja 80 Din.

Mlevski izdelki: 1 kg moke št. 0 4.50 (385—410), 2 4.25 (355—375), 4 4 (300 do 320), 6 3.50 (280), kaše 5—6, ješprenja 6, ješprenjčka 10—12, otrobov 1.75 do 2, koruzne moke 3.50, koruznega zdroba 4—4.50, pšeničnega zdroba 5 do 6, ajdove moke I. 6—8, II. 6, ržene moke 4 Din.

Žito: 1 q pšenice 230—245 Din, rži 200—210, ječmena 190—200, ovsa 205 do 225, prosa 200—210, koruze 180—190, ajde 200—220, fižola ribničana 300, prepeličarja 410, graha 8—10, leče 8—10.

Kurivo: 1 tona premoga 460, 1 kub. m trdih drv 170, mehkih 90.

Krma: 1 q sladkega sena 100 Din, kislega sena 75, pol sladkega 85, slame 60—70 Din.

Zelenjava in gobe: 1 kg glavate, štrunate solate, ajserice, endivije 6 do 8 Din, zgodnjega zelja 2—3, kislega zelja 3.50, ohrovtja 2—3, kolerab 6—7, špinacije 4—5, paradižnikov 2—4, kumar 1 do 1.50, 110 kumaric za vkisavanje 10 do 12, 1 kg buč 1—1.50, graha v stročju 8—10, luščene graha 12—16, fižola v stročju 1.50—2, 1 l luščene graha 4—6, 1 kg čebule 1—1.50, česna 8—10, krompirja novega 1—1.50, kisle repe 2.50, korenja 2—4, peteršilja 3—4, zelenjave 3—4, zelene paprike 4—6, malancana 8 Din.

VINO CET
tovarna
vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana
nudi najfinejši in najokusnejši
namizni kis iz pristnega vina.
Tehnično in higijenično
najmoderneje ureje-
na kisarna v Ju-
goslaviji.
Pisarna:
Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadstr.
Zahtevajte ponudbo!

KASTELIC IN DRUG
TRGOVINA S PAPIRJEM NA VELIKO
LJUBLJANA
ALEKSANDROVA CESTA ŠT. 9
PRITLIČJE LEVO
GLAVNO ZASTOPSTVO ZA SLOVENIJO
Združenih papirnic Vevče, Goričane in Med-
vode d. d. v Ljubljani in Sladkogorske tovarne
papirja in lepenke d. z o. z., Sladki vrh
K U V E R T A
DRUŽBA D. O. O.
Tvornica kuvert in konfekcija papirja
LJUBLJANA
Vožarski pot 1 Karlovska c. 3

Veletrgovina
A. ŠARABON
v Ljubljani
priporoča
špecerijsko
blago
raznovrstno žganje,
moko in deželne pri-
delke. - Raznovrstno
rudninsko vodo.
Lastna pražarna za ka-
vo in mlin za dišave s
električnim obratom.
Ceniki na razpolago!

TISKARNA

MERKUR

LJUBLJANA - GREGORČIČEVA 23
Telefon 2552

Knjige, časopise, račune, vizitke, memorande,
kuverte, tabele, lepake, letake, naročilnice v
blokih s poljubnim številom listov, barvotiske,
cenike kakor tudi vse druge tiskovine dobavljamo
hitro in po zmernih cenah. Za večja naročila
zahtevajte proračune! — Lastna knjigovodna